

สุดท้ายของระบอบทักษิณ สร้างรากฐานใหม่ให้ประเทศไทย?

ธีรยุทธ บุญมี

ต้นเหตุของการเกิดกระแสปฏิรูปประเทศและการปฏิวัติประชาชน

1. ทักษิณไม่ใช่ นักประชาธิปไตย แต่เป็นพวกอนาธิปไตย ซึ่งปฏิเสธอำนาจรัฐไม่ว่าจะในมุมใดๆ ซึ่งจะ เป็นอุปสรรคต่อการหาผลประโยชน์อย่างไม่มีขอบเขตไม่มีกฎเกณฑ์กรอบคุณธรรมศีลธรรมใดๆ ของตน แต่ ทักษิณยังเห็นความสำคัญของรัฐเป็นเครื่องมือในการคอร์รัปชั่น จึงเน้นการแยกสลายและควบคุมบุคลากรของ รัฐ เกิดเป็นโรคระบาดคอร์รัปชั่นขึ้นในทุกวงการ ผลงานของทักษิณคือ

- **ริ้วเส้นแบ่งอธิปไตยของชาติ** ทำลายผลประโยชน์ชาติเพื่อประโยชน์ตนเอง เช่น การแก้ กฎหมายเกี่ยวกับดาวเทียมรัฐเพื่อให้ขายบริษัทได้ ตกลงให้เงินกู้พม่าเพื่อประโยชน์ตัวเอง จ้างงาน บริษัทเกาหลีแก้ปัญหาหนี้ หรือขายข้าวโครงการจำนำข้าวอย่างมีเงื่อนไขกับบริษัทที่มีปัญหาอย่าง GSSG ของ จีน Bulog ของอินโดนีเซีย ไม่มีหลักประกันจะไม่มีการขายชาติให้กับประเทศอื่นๆ ที่ให้ผลประโยชน์ตัวเองมาก พอ

- **ริ้วร่างระบบโยกย้ายราชการ รัฐวิสาหกิจ** ให้พรรคพวกตน การประมูลตำแหน่งสำคัญๆ เช่น ในระดับ สารวัตร ผู้กำกับ อธิบดี ปลัด ผู้ว่าการ ตำแหน่งรัฐมนตรี ตั้งแต่สิบถึงหลายร้อยล้านบาท

- **ใช้เงินและตำแหน่งซื้อความจงรักภักดีของข้าราชการและองค์กรอิสระ รัฐวิสาหกิจ** รวมทั้งการใช้การ จูงใจด้วยงบประมาณหรือทรัพยากรอื่นๆ

- **ทำลายห่วงโซ่ระบบยุติธรรม** ในส่วนของตำรวจ อัยการ องค์กรอิสระบางส่วน ลงได้เด็ดขาด ระบบ ตรวจสอบคอร์รัปชั่นจึงพังทลาย

- **ทำลายวินัยการเงินการคลัง ระเบียบงบประมาณ** เช่น การออก พ.ร.บ. เงินกู้ 2.2 ล้านบาท การสร้าง หนี้นอกงบประมาณผ่านธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. ซึ่งเอื้อการคอร์รัปชั่นอย่างไม่มีขอบเขตเพดานความเสียหาย

- **ใช้งบกระทรวง รัฐวิสาหกิจ** ทำลายการตรวจสอบของสังคม โดยเฉพาะสื่อมวลชน ทั้งทีวี ดาวเทียม วิทยุ สิ่งพิมพ์ ออนไลน์

- **ทำลายเส้นแบ่งระหว่างบุคคล (ทักษิณ) กับพรรค** ระหว่างฝ่ายบริหารกับนิติบัญญัติ กลายเป็นเม็ดเงิน การบุคคลโดยผ่านการเลือกตั้ง

- **การเลือกตั้งคือกระบวนการเปลี่ยนบุคคลในครอบครัวทักษิณขึ้นมาครองอำนาจ**

2. โรคระบาดคอร์รัปชันทำให้สังคมเป็นอนาธิปไตยไปด้วยคือ ตกเป็นพวกเป็นกลุ่ม ไม่ฟังความเห็นกัน ไม่เชื่อใจกัน แก่งแย่งอำนาจผลประโยชน์กันเป็นกลุ่มๆ รัฐไทยกำลังตกเป็นเสี่ยงๆ มีหน้าซ้ำสีนามีชื่อของการคอร์รัปชันกำลังพังทลายกำแพงด้านสุดท้ายคือกำแพงศีลธรรมของประชาชน ส่งผลให้ประเทศล่มสลายอย่างแท้จริง เพราะผู้คนจะมุ่งแสวงกลุ่มพวกเพื่อร่วมกันโกงกิน เพื่อให้ได้เปรียบหรือไม่เสียเปรียบกลุ่มอื่น สังคมไทยจะไม่มีความคิดเรื่องส่วนรวม ความไว้วางใจกัน ไม่ฟังเหตุผลของกันและกัน

มองความต่างทางความคิดเพื่อเข้าใจปมความขัดแย้ง

1. เพื่อไทยและแกนนำเสื้อแดงมองประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมคลาสสิกหรือเชิงเดี่ยว (monism) คือ เชื่อว่าเมื่อมีความเท่าเทียมกันในการใช้สิทธิสมบุรณ์ของบุคคลในการเลือกตั้งแล้ว เหตุและผลที่ผู้เลือกตั้งใช้เลือกผู้แทนย่อมนำไปสู่การแก้ปัญหาและความก้าวหน้าโดยอัตโนมัติ (เป็นอิทธิพลความคิดตะวันตกแบบคริสต์ เพราะปัญญาเหตุผลจะนำไปสู่ความเข้าใจกฎธรรมชาติ ทั้งสองอย่างมีพลังอำนาจเพราะมีที่มาจากพระเจ้า จึงยอมทำให้เกิดความดีและความก้าวหน้า เช่นอังกฤษเชื้อหลัก “อำนาจสูงสุดเป็นของสภา” (parliamentary supremacy) สภาจะออกกฎหมายอะไรเช่นให้ข้างออกลูกเป็นลิงก็ได้ หลักศีลธรรมสำคัญน้อยกว่าสิทธิและหลักความเท่าเทียมกัน ปัจจุบันอังกฤษยอมรับให้สภาถูกตรวจสอบโดยตุลาการได้ แต่พรรคเพื่อไทยยังไม่ยินยอม (จึงเชื่อว่าตัวเองออก พ.ร.บ. นิรโทษกรรมสุดซอยได้) อย่างไรก็ตาม มีประชาธิปไตยกระแสหลังๆ (ซึ่งมีนักคิดตั้งแต่ John Locke, John Rawls, Isaiah Berlin, Joseph Raz, Ronald Dworkin, John Gray ฯลฯ) ที่เรียกว่าเสรีนิยมแบบพหุนิยม มองว่าโลกที่เป็นจริงมีความหลากหลายแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ วิถีชีวิต ซึ่งจะลดทอนให้เหลือเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดำรงอยู่ด้วยกัน (Modus Vivendi) ต้องยึดหลักอดทนอดกลั้น (toleration) ซึ่งกันและกัน และบางครั้งสิทธิก็ขัดแย้งกันเอง สิทธิรัฐกับบุคคลขัดแย้งกัน ความเท่าเทียมกันกับเสรีภาพก็ขัดแย้งกัน เช่น คนรวยจะอ้างความเท่าเทียมกันเสียภาษีเท่าคนจนไม่ได้ เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ก็ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง สตรีทั่วโลกเพิ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เมื่อไม่นานมานี้ คนชนชาติส่วนน้อยหลายกลุ่มในทุกประเทศยังไม่สามารถอ้างสิทธิเพื่อมีโรงเรียนสอนภาษาของตัวเองได้ รถบรรทุกใหญ่ต้องวิ่งเลนซ้ายสุด ในประเทศไทยในวันสำคัญของศาสนาพุทธมีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คนที่มีความเชื่ออื่นจะอ้างสิทธิความเท่าเทียมกันก็ไม่ได้ เป็นต้น

2. มวลมหาประชาชนมองปัญหาได้ลึกกว่ายิ่งลักษณ์ เพื่อไทย พวกเขาแยกชีวิตการเมืองของเขาเป็น 2 ระดับ ระดับแรกคือ กลไกการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การตั้งรัฐบาล และระดับแก่นซึ่งเป็นชีวิตหรือจิตวิญญาณของการเมืองทั้งหมด คือตัวประชาชนรวมกับประเทศหรือรัฐ พวกเขา มองว่าในโลกความเป็นจริงมนุษย์ทุกคนเกิดมาในรัฐหรือประชาคมที่มีวิถีประวัติศาสตร์ ความคิดความเชื่อที่มีมาก่อน ถ้ารัฐหรือประชาคมทำงานได้ดีก็จะช่วยค้ำประกันเคารพต่อชีวิตทรัพย์สิน สิทธิเสรีภาพ ความคิด ศรัทธา ความรู้สึก ของพวกเขาได้ แต่ถ้ารัฐต้องพังทลายจะเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดมากกว่าปัญหาอื่นๆ พวกเขาจึงต้องการปฏิรูปในตัวระบบรัฐหรือโครงสร้างของรัฐ ซึ่งพวกเขาไม่อาจเชื่อถือเพื่อไทย ซึ่งผลักดันนิรโทษกรรมสุดซอยเพื่อเอื้อต่อนักการเมืองโกงใช้อำนาจไม่ชอบ พวกเขาไม่อาจเชื่อนักคิดนักวิชาการเพื่อไทยที่มาย่ำเรื่องการเลือกตั้งและการปฏิรูปกฎหมายในปัจจุบัน เพราะ 2 ปีที่ผ่านมาพวกเขาไม่เคยออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลเพื่อไทยปฏิรูปประเทศจริงจัง เกือบไม่เคยเรียกร้องให้ปฏิรูปโครงสร้างความเหลื่อมล้ำทางด้านอำนาจ ศักดิ์ศรี รายได้ ให้แก่มวลชนรากหญ้าเลย

สังเกตการชุมนุมของ “มวลมหาประชาชน” ที่ผ่านมาเชื่อได้ว่า จะไม่มีคนกลุ่มใดอ้างหลักความเท่าเทียมกันในการใช้สิทธิเลือกตั้งไปเปลี่ยนใจ “มวลมหาประชาชน” ที่จะใช้สิทธิรักษาทรัพย์สิน ชีวิตตัวเองและลูกหลานจากภัยคุกคามของการคอร์รัปชั่น การใช้อำนาจเข้มแข็งแกลโดยไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นคนไทยได้ ถ้าการต่อสู้ยืดเยื้อไปเรื่อยๆ พวกเขาอาจถูกผลักดันให้ยินยอมพิจารณาตัวเองเสมือนเป็นเพียงชนกลุ่มน้อยเหมือนชาวเขา ชาวเล เป็นเผ่าพันธุ์ใหม่ของไทยไม่เอาคนโกง ที่ยินดีต่อสู้ด้วยสันติวิธีไปชั่วชีวิตจนถึงรุ่นลูกหลาน เพื่อสิทธิที่จะอยู่ในสภาพศีลธรรมอันดีที่มีการเข้มงวดกับการโกงกินจริงจัง อยู่ในสังคมที่แยกความดีความชั่ว (ไม่ใช่แยกผู้ดี-ชาวบ้าน) ได้ ดังพุทธวจนะว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สุกกธรรม 2 ประการนี้ย่อมคุ้มครองโลก ถ้าหากสุกกธรรม 2 ประการนี้ (คือ การละอาย การเกรงกลัวต่อบาป) ไม่พึงคุ้มครองโลกไซ้ ในโลกนี้จะไม่พึงปรากฏคำว่า มารดา พี่ป้า น้ำอา สามีภรรยา ครูอาจารย์ ฯ ชาวโลกจักปะปนกันเหมือนอย่างแพะแกะ ไก่ สุกรและสุนัข (เพราะ) ธรรม 2 ประการนี้คุ้มครองโลกอยู่ จึงยังปรากฏคำว่า มารดา พี่ป้า น้ำอา ครูอาจารย์ ฯ”

3. ต่อประเด็น “1 คน 1 เสียง” และ “Respect My Vote” มีคำอธิบายดังนี้คือ ความเท่าเทียมกันของมนุษย์เป็นหลักการที่ต้องเคารพจะละเมิดไม่ได้ หลักสิทธิเลือกตั้ง 1 คน 1 เสียง ก็เป็นหลักที่จะละเมิดไม่ได้เช่นกัน แต่เมื่อไรก็ตามที่รัฐบาลที่ถูกเลือกโกงกินก็ย่อมถูกปลดหรือล้มล้างได้ และถ้าหากกระบวนการเมืองเลวร้ายจริงๆ และเรายึดหลักเคารพความต่าง การที่มวลมหาประชาชนจะประกาศคัดค้านการเลือกตั้งก็เป็นสิทธิ ถ้าจะรณรงค์ให้คน Vote No หรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็เป็นสิทธิเช่นกัน แต่ถ้าบางส่วนอดทนไม่ไหวต่อความเลวของนักการเมืองโดยรวมทั้งหมด ถึงขั้นออกมาขัดขวางไม่ให้คนไปเลือกตั้งก็ย่อมทำได้ แต่พวกเขาก็ต้องยอมรับว่าสิ่งที่ทำเป็นการละเมิดกฎหมายด้วย

อย่างไรก็ตาม อาจมีคำถามย้อนกลับเช่นกันว่า ท่านเอง “Do you respect your vote?” “Have you respected your vote?” หรือไม่ เพราะตลอด 2 ปี ทักษิณเป็นผู้ใช้อำนาจแทนท่าน เป็นผู้บงการรัฐบาลของท่านอย่างเปิดเผย ดังคำสัมภาษณ์อย่างเปิดเผยของประธานสภา รมต. ส.ส. แกนน่านเสื่อแดง นปช. ฯ รวมทั้งการคอร์รัปชั่นมโหฬารในโครงการจำนำข้าว แต่ท่านไม่เคยออกมาแสดงความเคารพต่อสิทธิของท่านเองเลย

4. เมื่อการคัดค้านกันของการใช้อำนาจอภิปัตย์ได้ลดระดับลงมาถึงระดับประชาชน ข้อดีก็คือเป็นครั้งแรกที่ประชาชนระดับชาวบ้านได้รู้สึกว่าคุณเองมีอำนาจเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดของบ้านเมือง ข้อที่น่ากังวลคือจะมีการขยายวาทกรรมเรื่องคนจนไม่เข้าใจประชาธิปไตย ที่จริงประชาธิปไตยไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาฐานะจน-รวย เพราะหัวใจของประชาธิปไตยคือการที่บุคคลจะเชื่อมั่นสิทธิอำนาจ ความรับผิดชอบต่อตัวเอง และต่อส่วนรวม รวมทั้งเคารพสิทธิเช่นนี้ของคนอื่นๆ จนแล้วไม่ทำก็ไม่ใช้ประชาธิปไตย รวยแล้วไม่ทำก็ไม่ใช้เช่นกัน ควรเลิกความคิดผิดๆ เพื่อช่วยลดความขัดแย้งที่ไม่จำเป็น

คนไทยส่วนใหญ่เข้าใจประชาธิปไตยไม่ทะลุปรุโปร่งนัก เพราะประชาธิปไตยจริงๆ เกิดจากประวัติศาสตร์ที่มีการต่อสู้จนมีการเปลี่ยนแปลงภายในตัวตนของคนในแง่ความเชื่อความคิด คนตะวันตกใช้เวลาเป็นศตวรรษเปลี่ยนความคิดเรื่องอำนาจในสังคม ให้เปลี่ยนจากอำนาจสูงสุดเป็นของกษัตริย์มาเป็นอำนาจของประชาชน จึงเกิดคำ The People หรือประชาชน แทนคำไพร่หรือข้าของกษัตริย์ (subject) คนตะวันตกจึงเชื่อมั่นอำนาจตัวเองมากกว่าคนไทยเรา ที่ยังมองเป็นผู้น้อย เป็นประชาชนตาต่ำๆ เป็นคนทุกข์ เกรงอำนาจเกรงใจผู้ใหญ่อหรือเจ้านายขุนนาง ไม่เกิดความคิดเรื่องความเท่าเทียมกัน ความเป็นคนที่มีอำนาจ มีความหมาย มีความสำคัญด้วยตัวเองเลย สิทธิ (Right) ของฝรั่ง หมายถึง การทำให้ตรงและความถูกต้องด้วย แต่ของเราหมายถึงความสำเร็จผลจากบุคคลหรือการกระทำพิเศษ คนไทยจึงไม่เข้าใจเรื่องตนเองมีสิทธิ เข้าใจเพียงแต่ว่าตนเองอยากมีเสียงไว้ร้องทุกข์หรือมีเสียงในสังคม

อีกประเด็นคือการดูถูกระหว่างเชื้อชาติหรือชนชั้น มีการเรียกร้องให้แก้ไขมานานแล้ว ในอดีตคนจนเป็นป่าไพร่ที่ไร้อำนาจ ในช่วงสมัยใหม่ขึ้นมาก็ยังมีความคิดแบ่งแยกที่ถ่ายทอดจากบ้าน โรงเรียน ว่าคนจนเป็นปัญหาสังคม คนรวยเป็นผู้ช่วยเหลือเจือจานสังคมและคนจน ซึ่งเป็นพวกไร้การศึกษา โง่ ซี้เกียจ อีกนัยหนึ่งคนจนเป็นแหล่งของปัญหาหรือความด้อยกว่าในทุกๆ ด้าน อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2500-2530 สังคมไทยยอมรับตัวตน วัฒนธรรมของชาวบ้านในด้านบวกเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังมองเป็นวัฒนธรรมบ้านๆ เช่น อาหารอีสาน เพลงลูกทุ่ง เชิงหมอลำ ช่วงถัดมาช่องว่างทางอัตลักษณ์ลดลง เพราะบทบาทและตัวตนของชาวบ้านในภาคอุตสาหกรรม การบริการ วงการบันเทิง ท่องเที่ยว ฯ มีมากขึ้น จนเป็นเส้นเลือดใหญ่ทางเศรษฐกิจ ดังปรากฏในช่วงสงกรานต์ที่ทุกอย่างต้องหยุดหมด ซึ่งปรากฏตั้งแต่ปี 2532 อีกมุมหนึ่งความหลากหลายของวิถีชีวิต (lifestyle) การเสพวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ โลกออนไลน์ และสังคมสื่อสาร วัฒนธรรมฟิวชั่น ก็ทำให้ผู้คน

สนใจเรื่องความต่างทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรมสูง-ต่ำ และแสดงออกซึ่งการดูถูกดูหมิ่นน้อยลง แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ายังมีดำรงอยู่ ซึ่งต้องตำหนิประณามคนที่กระทำเช่นนี้

อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ของมวลมหาประชาชนเป็นชนชั้นกลางในเมือง แต่ก็มีชาวบ้านผู้มีรายได้น้อย พ่อค้าแม่ค้าจำนวนมากเกือบทุกจังหวัดเช่นกัน การที่มวลชนนกดลุกขึ้นมาสู้แบบไม่ยอมถอยไม่ใช่เพราะอคติต่อชาวบ้านชนบท แต่เป็นเพราะปัญหาเศรษฐกิจที่กระทบตัวพวกเขาโดยตรง ความกังวลเรื่องการขยายตัวอย่างไร้การควบคุมของการคอร์รัปชัน และโอกาสล่มสลายของสังคมไทยโดยรวม ทั้งหมดดังกล่าวมาแล้ว

วิกฤติจะจบลงอย่างไร สันติวิธีหรือจะก้าวสู่ระบอบทักษิณโดยสมบูรณ์

1. การแก้ไขวิกฤติ วิเคราะห์ผ่านการตระหนักอำนาจสูงสุดของประชาชน

ปกติอำนาจอธิปไตยหมายถึงอำนาจสูงสุดซึ่งไม่อาจมีผู้โต้แย้งได้ มีผู้ใช้ เช่น ประเทศ ประเทศ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ ตามหลักประชาธิปไตยอำนาจนี้มีที่มาสุดท้ายจากประชาชน ดังนั้นประชาชนจึงมีอำนาจกำหนดชีวิตตนเอง ซึ่งก็คือการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่เท่าเทียมกัน ประชาชนแต่ละคนใช้อำนาจอธิปไตยของตนมาตกลง (contract) เพื่อสถาปนา (constitute) รัฐให้มีฝ่ายต่างๆ เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตัวเอง ขณะเดียวกันก็ต้องมีความเหมาะสมพอดี (prudent) มี trust หรือการเชื่อมั่นไว้วางใจร่วมกัน ถ้ามีฝ่ายใดละเมิดความไว้วางใจนี้สัญญาประชาคมก็ถือเป็นโมฆะ สมาชิกสามารถขับไล่ล้มล้างผู้ปกครองที่ใช้อำนาจไม่ชอบได้ (ดู Locke บิดาประชาธิปไตยของอังกฤษ, *The second treatise of government*, 1998, ข้อ 136, 139, 142, 167)

ปัญหาการเมืองทั้งหมด เช่น การประท้วง ขบถ ปฏิวัติ รัฐประหาร หรือเลือกตั้ง ล้วนเกี่ยวพันกับอำนาจตัดสินใจสูงสุดของประชาชนทั้งสิ้น อารยะชัดขึ้นก็คือการที่สมาชิกประชาคมบางส่วนไม่สามารถยอมรับนโยบายรัฐ จึงใช้อำนาจอธิปไตยของตนแข็งขึ้นโดยสงบ โดยสันติวิธี ไปจนถึงขั้นการไม่ยอมรับข้อตกลงกับเสียงส่วนใหญ่ ซึ่งมวลมหาประชาชนกำลังอ้างการทวงคืนอำนาจอธิปไตยอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งก็คือการปฏิวัติโดยสันติหรือ “สันติวิธี” ซึ่งถ้าเขาพ่ายแพ้อาจทำให้เขาเสียสิทธิด้านต่างๆ ของการเป็นพลเมืองตามรัฐธรรมนูญ กลายเป็นชีวิตเปล่าๆ ที่รัฐหรือเสียงส่วนใหญ่จะจำคุกลงโทษประหารชีวิตก็ได้ แต่พวกเขาก็ยอมเพื่อประกาศ

ความคิด การต่อสู้ และแบบวิถีชีวิตที่ตึงามที่พวกเขาเชื่อมั่น ดังคำปราศรัยของ เนลสัน แมนเดลา ปราศรัยต่อหน้าศาลสูง “ผมพร้อมจะตาย” หรือคำปราศรัย I have a dream ของ มาร์ติน ลูเธอร์ คิง ในปี 1963

“จะเป็นอันตรายเป็นระดับเป็นตาย ถ้าประเทศนี้ยังมองข้ามภาวะถูกฉ้อโกงเงินของสถานการณ์ ฤดูร้อนอันระอุด้วยความไม่พอใจของชาวนิโกรเราจะไม่ผ่านพ้นไปจนกระทั่งฤดูใบไม้ผลิแห่งเสรีภาพและความเท่าเทียมกันจะมาถึง ... (นี่) ไม่ใช่จุดจบ แต่เป็นจุดเริ่มต้น คนที่หวังว่าพวกเราจะอ่อนล้า ฟุ้งฟายง่าย ๆ และหวนกลับไปสู่ภาวะปกติธรรมดา จะตระหนักด้วยความคาดไม่ถึงว่า จะไม่มีการหยุดพักหรือความสงบในอเมริกา จนกว่าชาวนิโกรจะได้มาซึ่งสิทธิพลเมืองของพวกเขา ลมพายุแห่งการปฏิวัติจะสั่นคลอนรากฐานของชาติเราไปอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งวันที่ส่องสว่างด้วยแสงแห่งความยุติธรรมบังเกิดขึ้น”

บางครั้งก็เกิดอารยะขัดขืนซึ่งก็คือการคัดค้านระหว่างอำนาจอภิปัตย์นี้ ก็เกิดระหว่างองค์อภิปัตย์ในระดับต่างๆ เมื่อแต่ละอำนาจต่างไม่ยอมกัน ต้องมีอำนาจอภิปัตย์อื่นเข้ามาคลี่คลายการคัดค้านนี้ เช่น เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 พฤษภาคม 2535 พระเจ้าอยู่หัวทรงช่วยคลี่คลายวิกฤติไปได้ ในออสเตรเลีย แคนาดา มีการคัดค้านอำนาจกันระหว่างพรรครัฐบาล พรรคฝ่ายค้านบ้าง ระหว่างมลรัฐบ้าง จนศาลหรือข้าหลวงใหญ่ (ซึ่งเป็นตัวแทนของพระราชินีอังกฤษ) ต้องเข้าแทรกแซงหลายครั้ง ในอเมริกามีความขัดแย้งรัฐต่อรัฐ และระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐ บางครั้งศาลช่วยหาข้อตกลงได้ บางครั้งก็เกิดเป็นสงครามกลางเมืองใหญ่ (1861-1865) ในมาเลเซียศาลสูงเคยพยายามเข้าคานอำนาจรัฐบาลของกลุ่มพรรคร่วม UMNO ในปี 1988 แต่ไม่สำเร็จถูกลดอำนาจลงเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน ในปากีสถานศาลสูงมีปัญหาคัดค้านกับผู้นำทหารมาตลอด 60 กว่าปี ผู้พิพากษาที่ยอมสถาบันตนรับรองรัฐธรรมนูญชั่วคราวของทหารจะได้ทำงานต่อ แต่ผู้คัดค้านมักถูกบังคับให้ออกหรือจับกุมตัว จนถึงปี 2009 ขบวนการนักกฎหมายเพื่อฟื้นฟูระบบยุติธรรมได้จัดการนั่งประท้วงและเดินทางไกลเพื่อประท้วงรัฐบาลทหาร จนรัฐบาลต้องยอมแต่งตั้งผู้พิพากษาที่ถูกขับออกโดยไม่ชอบธรรมจากนั้นศาลสูงในปากีสถานก็ได้มีบทบาทตรวจสอบคอร์รัปชันและอำนาจไม่ชอบของนักการเมืองมากขึ้น

2. ความเป็นไปได้ของการคลี่คลายวิกฤติด้านนี้ 2 แนวทางใหญ่ แต่หลายแนวทางย่อย คือ

(1) ถ้าคนไทยส่วนใหญ่ไม่แคร์เรื่องการคอร์รัปชัน การเปลี่ยนกลับไปมาของเพื่อไทย รัฐบาลยิ่งลักษณ์ จะรักษาการไปจนถึงการเลือกตั้งใหม่และได้กลับมาเป็นอำนาจอภิปัตย์อีกครั้ง ซึ่งจะนำไปสู่ระบอบทักษิณโดยสมบูรณ์ และจะไม่มีมีการปฏิรูปที่เป็นจริงใดๆ เกิดขึ้น

(2) มีการเปลี่ยนแปลงในระดับ “การปฏิวัติ” ซึ่งยังแบ่งได้เป็น 3 แบบคือ (1) **มีการปฏิวัติโดยประชาชนขนานใหญ่** (great revolution) เช่น การปฏิวัติฝรั่งเศส อเมริกา รัสเซีย จีน มีการใช้กองกำลังติด

อาวุธเพื่อเปลี่ยนอำนาจ โครงสร้าง ความคิด มีการเสียเลือดเนื้อสูง เมืองไทยไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเพราะมีกองทัพ
 ซึ่งเหนียวแน่นอยู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่คนเดียว รวมทั้งสังคมไทยก็ไม่ชอบความรุนแรง ไม่อยากให้มี
 การปะทะโดยการใช้อำนาจ (2) **การปฏิวัติแบบใหม่ คือ “สันติวิวัฒน์”** ขณะนี้คนส่วนใหญ่ของสังคมวิชาชีพ
 ต่างๆ ภาคเอกชน ข้าราชการ ทหาร นักวิชาการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการ ชาวนา ชาวบ้านร้านตลาด ราก
 หญ้าทุกจังหวัด (ซึ่งเป็นไปได้ถ้ามีนโยบายดีๆ) จนเป็น**ฉันทามติหรือประชามติ**กีดกันให้เกิดการแก้กฎหมาย
 เปลี่ยนโครงสร้าง ทำลายห่วงโซ่ที่เป็นปมปัญหา ทั้งนี้ยอมรับว่าการปฏิวัติทุกประเทศไม่ใช่เสียงทั้งหมดของ
 ประชาชน แต่เป็นเสียงของประชาชนมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ และทำไปเพื่อสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริงได้ ดังที่
 เกิดกับการปฏิวัติประชาธิปไตยส่วนใหญ่ (3) **ทหารรัฐประหาร** สถาปนาตัวเองหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งปกติ
 เป็นชนชั้นนำขึ้นเป็นอำนาจอภิปัตย์แล้วร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งจะไม่แก้ปัญหาก็เพราะไม่เคยเปลี่ยนแปลง
 โครงสร้างใดๆ ได้เลย ถ้าเกิดครั้งนี้ในแบบเดิมๆ ก็อาจถูกคัดค้านทั้งจากฝ่ายมวลมหาประชาชนและกลุ่มเสื้อ
 แดง

3. โอกาสที่รัฐบาลยิ่งลักษณ์จะชนะมีน้อยมาก เพราะ (ก) ระบอบทักษิณเริ่มเสื่อมลง เพราะการกลับกโลกมืด
 คำพูดครั้งแล้วครั้งเล่า แม้แต่กับผู้สนับสนุน (ข) ประชานิยมของทักษิณเป็น “ประชานิยม” ซึ่งมี 3 ระดับ **ต้น**
น้ำ คือ แกนนำ ได้ประโยชน์หลักจากตัวโครงการต่างๆ **กลางน้ำ** คือ รุ่นลูวล้อทักษิณ ขโมยตัดเหล็ก
 ทองเหลือง ทองแดง สายไฟ ของโครงการเอาไปขาย **ปลายน้ำ** คือ ชาวบ้านรากหญ้า ได้เพียงเศษเหล็กเศษ
 พลาสติกที่เหลือใส่ซาเล้งถีบไปขาย ประเทศจะได้เพียงซากของโครงการ (ค) วิฤติครั้งนี้ทักษิณต้องอาศัย
 นักวิชาการ แกนนำเสื้อแดง นปช. ส.ส. อย่างขาดไม่ได้ โครงสร้างอำนาจของเพื่อไทยในอนาคตจะเปลี่ยนไป
 จำเป็นต้องแบ่งปันอำนาจกับกลุ่มเหล่านี้มากขึ้น

4. มวลมหาประชาชนก็อาจไม่ได้รับชัยชนะแบบเบ็ดเสร็จเด็ดขาด

ก. การปฏิรูปโครงสร้างที่เลวร้ายและวางรากฐานใหม่ให้ประเทศเป็นเรื่องยาก ใช้เวลา กลุ่มธุรกิจใหญ่
 และชนชั้นนำเมืองไทยรู้ดี พวกเขาไม่เชื่อว่าจะมีใครทำได้ จึงไม่เชื่อหรือศรัทธาพลังประชาชน

ข. มวลมหาประชาชนจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากชนชั้นนำทางเศรษฐกิจสังคมไทย เพราะคน
 เหล่านี้ไม่มีความกล้าพอจะเป็นผู้นำหรือริเริ่มการเปลี่ยนแปลงระดับปฏิรูปหรือปฏิวัติด้วยตัวเอง แต่ทุกครั้งจะ
 รอให้ (1) ประชาชนลุกขึ้นสู้จนเกิดความรุนแรง (2) ทหารเข้ายึดอำนาจ (3) พระมหากษัตริย์ออกมาใช้อำนาจ
 อภิปัตย์คลี่คลายสถานการณ์

4) กลุ่มชนชั้นนำได้รับแต่งตั้งขึ้นบริหารประเทศ ในปัจจุบันงาน 3 ส่วนแรกจะถูกตำหนิประณามง่ายๆ ว่า ไม่
 เป็น “ประชาธิปไตย” ไม่ “เคารพกติกา” ส่วนงานสุดท้ายจะเป็นงานที่มีเกียรติ

ค. มวลมหาประชาชนประสบความสำเร็จเกินคาดจาก 3 ปัจจัยคือ (1) พลังทางความคิดที่กินใจคนไทย ที่จะขุดรากเหง้าการคอร์รัปชัน การใช้อำนาจบาตรใหญ่ของเพื่อไทย (2) มวลชนจำนวนมากที่สุดเป็นประวัติศาสตร์ที่ออกมาสนับสนุน (3) แนวทางสันติวิธี เป็นพลังทางศีลธรรมคุณธรรมที่สำคัญที่สุด

ปัญหาคือจะรักษาการชุมนุมขนาดใหญ่ซึ่งใช้พลังกาย พลังใจ พลังวัตถุมหาศาลนี้ได้อย่างไร การชุมนุมที่ยืดเยื้อมากขึ้นจะมีโอกาสเกิดความรุนแรง ทั้งจากการกระทบกระทั่งกันกับฝ่ายไม่เห็นด้วย และจากภายในกลุ่มตัวเองที่ต้องการยกระดับการต่อสู้ (ซึ่งเป็นภาวะธรรมชาติ เพราะการประท้วงคือการเสียสละตัวเอง หุ่่มเทไปมากกลับไม่มีคนเห็นใจ จึงต้องเพิ่มระดับการเสียสละตัวเองขึ้นไปอีก เช่นหลายแห่งไปถึงขั้นการพลีชีพตัวเอง เช่น พระเวียดนาม พม่า จุดไฟเผาตัวเองประท้วง)

ข้อเสนอแนะคือ (1) มวลมหาประชาชนต้องใช้ความมุ่งมั่นแบบเหน็ดเหนื่อยยืนหยัดการต่อสู้อย่างสันติต่อไป ขยายผู้สนับสนุนจากชาวบ้าน ชาวรากหญ้าต่างจังหวัดมากขึ้น

(2) การปฏิวัติแบบฉันทามตินี้เป็นไปได้ถ้าตัวแทนของคนไทยทั้งหมดทั้งระดับนำและชาวบ้าน ออกมาประกาศตนร่วมปฏิรูปประเทศ โดยไม่คาดหวังตำแหน่งอำนาจหรือประโยชน์ใดๆ กปปส. สามารถประกาศอุดมคติที่ชัดเจนที่จะเป็นเพียงผู้กระตุ้น ไม่ใช่เจ้าของหรือผู้นำการปฏิวัติของประชาชน ไม่ต้องขอมีส่วนกำหนดโควตาของคณะกรรมการ หรือสมัชชา หรือสภาปฏิรูปของประชาชน ขอเพียงสิทธิที่จะจัดให้มีการตรวจสอบสาธารณะ (public hearing คล้ายกระบวนการเลือกผู้พิพากษาศาลสูงสหรัฐ) ของบุคคลที่อาสาจะเข้ามาปฏิรูปสร้างรากฐานใหญ่ให้ประเทศอย่างถูกต้องตามหลักสากล เพื่อตรวจสอบป้องกันไม่ให้พวกเขาเบี่ยงเบนเข้ามาทำลายกระบวนการปฏิรูปก็พอ กำหนดบทบาทตัวเองเป็น “หมาเฝ้าบ้าน” ที่ทรงพลัง ตรวจสอบการปฏิรูปอยู่ข้างๆ จะเป็นคุณูปการสูงสุดที่ประชาชนจะไม่มีวันลืม

(3) ขยายนโยบายซึ่ง กปปส. คิดได้ดีกว่าพรรคเพื่อไทยที่อยู่ในอำนาจมา 2 ปีแล้ว คือการกระจายอำนาจที่แท้จริงไปให้คนต่างจังหวัด โดยแนวคิด “เลือกตั้งผู้ว่า” ทั่วประเทศ ขยายเน้นการปฏิรูปโครงสร้างความปลอดภัยทั้งอำนาจการจัดการตนเอง งบประมาณ การใช้ทรัพยากร การมีศักดิ์ศรี ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การศึกษา เทคโนโลยี ท้องถิ่น ที่ขัดแย้งกันมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ของการต่อสู้อาจเรียกเป็น “ทฤษฎีมะม่วงหล่น” คือใช้ความอดทนยาวนาน รอให้ “ผลไม่หล่นลงมาเอง” ซึ่งดูเป็นการเรียกร้องเกินขีดความสามารถของมนุษย์ แต่ถ้าเกิดขึ้นได้แม้แต่โลกทั้งโลกก็คงจะประหลาดใจและนับถือความมหัศจรรย์ของมวลมหาประชาชนไทย

ผมขอสนับสนุนและขอเป็นส่วนหนึ่งของการ “สันติปฏิวัติ” ของมวลมหาประชาชน

